

ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಪಶುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ !

ಶ್ರೀ ರವಿಕಿರಣ ಜಿ., ಸಕಲೇಶಪುರ

“ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ನನಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹುಷ್ಕಾರಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅಲೆದಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ವೈದ್ಯರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ತಜ್ಞ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಗ ನನ್ನ ಪರಿಚಯದ ಹಿರಿಯ ಪಶುವೈದ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸೂಚಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಫಲಿತಾಂಶ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ,

ನೋಡಿ, ಶ್ರೀ ರವಿಕಿರಣ ಜಿ.ಯವರೇ, ನೀವು ಇಂದು ಎತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಈಡುಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಶುವೈದ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಶುಗಳ ರೋಗರುಜಿನಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹೈನದ ದನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುರಿತು ರೈತರು ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಪಶುವಿನ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಆ ತೊಂದರೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವೋ ಹೇಗೆ, ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

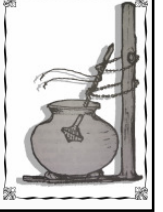
- ಪಶುವಿನ ಆಹಾರ, ಪರಿಸರ, ಹವಾಮಾನ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು, ದುಡಿಯುವ ದನಗಳ ಮೇಲಿನ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

- ಪಶುವಿಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಕಡಿ, ನುಚ್ಚು, ಅಳಿದುಳಿದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಚಪಾತಿ, ಅನ್ನ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಗಿರಣಿ ಹಿಟ್ಟು, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿದುದರ ಪಕ್ಕಾ ಇತಿಹಾಸ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಯು ಗ್ಯಾಸ್‌ನಿಂದ ಉಬ್ಬಿರುವುದೇ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಜೋಲು ಬಿದ್ದಿರುವುದೇ ಎನ್ನುವುದು

"ಕಡೆಗೋಲು" ಅಂಕಣ

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಚರ್ಚಿಸುವ “ಕಡೆಗೋಲು” ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂಕಣವಿದು. ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಮುನ್ನಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದು ಕೇಳಬಹುದು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಂಬರುವ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

- ಸಂ.

ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಉಸಿರಾಟದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಬಹುದು.

- ಪಶುವಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪಶುಗಳ ಸಗಣೆಯ ಸಾಂದ್ರತೆ, ಪ್ರಮಾಣ ; ಸಗಣೆ ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ತಿಣುಕುವುದೇ ಅಥವಾ ಬೇಧಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪದೆ ಪದೆ ಸಗಣೆ ಹಾಕುವುದೇ; ಮೂತ್ರವು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಹಾಗೂ ಎಂದಿನಂತಹ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುವುದೇ ಅಥವಾ ರಕ್ತ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರುವುದೇ... ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವಶ್ಯ.

- ಮೆಲಕು ಹಾಕುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಜೋಲು ಸುರಿಯುವುದು, ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗಿವೆಯೇ, ಹಸು ಅಥವಾ ಎಮ್ಮೆಗಳ ಯೋನಿದ್ದಾರದಿಂದ (ಕಚ್ಚೆಯಿಂದ) ಏನಾದರೂ ವಿಲಕ್ಷಣ ಸ್ವಾವಿವೆಯೇ ಎಂಬುದರ ವೀಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

- ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದಂದರೆ ಹೈನದ ರಾಸು ಗಬ್ಬವಿದೆಯೇ, ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳ ಗಬ್ಬವಿದೆ, ಕರು ಹಾಕಿದೆಯೇ, ಹಾಕಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತು, ಕರು ಹಾಕುವಾಗ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತೆ, ಕೈಯಿಂದ ಕರುವನ್ನು ಜಗ್ಗಾಡಿ ಹೊರತೆಗೆದಿತ್ತೆ, ಮಾಸ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೆ... ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ.

- ಕೆಚ್ಚಲು ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೃದುವಾಗಿದೆಯೇ, ಹಾಲಿನ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು.

- ಪಶುವಿನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದರೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕಡಿದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದೆಯೇ.

• ಈ ಮೊದಲು ಇದೇ ರೋಗಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಯಾರಿಂದಲಾದರು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಿರುವರೋ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ನೋಡಿ ಶ್ರೀ ರವಿಕಿರಣ ಅವರೇ, ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಭರಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬೇಸರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಥವಾ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಮಾಡುವಂತಹುದಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಶುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂಬುದು ಎಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾಣ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಅದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಶುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಪಶುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಮಾತು ಬಾರದ, ತನಗೇನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಅಸಹಕಾರ ತೋರುವ ಶಿಶುವಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಷ್ಟೆ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪಶುವೈದ್ಯನ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಇನ್ನು, ಫೋನಿನ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಪಶುವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಎಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೋ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದನವು 'ಉಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುತ್ತದೆ)' ನನಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ತಿನ್ನಲು ದನಕ್ಕೆ ಏನಾದರು ಬೇರೆಯದನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಿರಾ, ಹಸಿರು ಮೇವಿನಿಂದ ಒಣ ಮೇವಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಣ ಮೇವಿನಿಂದ ಹಸಿರುವ ಮೇವಿಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಿರಾ? ಎಂದಾಗ ಅವರು ಇಲ್ಲಾ ಎಂದರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ನಾನು ಪುನಃ ಜಂತಿನ ಔಷಧಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಿರಾ ಎಂದಾಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ, ಜ್ವರವಿದೆಯೇ, ಮೆಲಕು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಕರುಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮೊದಲು ಏನಾದರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಆಗಿದ್ದವೇ, ಬೂಸ್ಟ್

ಅಥವಾ ಬುಳುಸು ಹಿಡಿದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಬಳಸಿರುವಿರಾ, ನೀರನ್ನಾದರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದೋ, ಗಂಜಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ಇತ್ಯಾದಿ.....ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಏಕೆಂದರೆ ಬೇಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ. ಅಪಚನ, ಅಜೀರ್ಣ, ವಿಷಪದಾರ್ಥಗಳು, ಜಂತು ಹುಳುಗಳು ಅಥವಾ ಕರಳು ಸಂಬಂಧಿ ಬೇನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ಒಂದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನೀಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೇ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗ ಅಥವಾ ಆಲಸ್ಯತನದಿಂದ ಸುಲಭ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿ ಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರವೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪು ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೇ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದರೆ, ಮೊದಲು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಉಪಕರಣ/ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಸಹಾಯದಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರೋಗನಿರ್ಣಯ (Diagnosis) ಮತ್ತು ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಯಸುವವರು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಪಶುವೈದ್ಯರ ಮೇಲಿನ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ.

ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರು ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಔಷಧ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬಲ್ಲವರು ರೋಗಪೀಡಿತ ಪಶುವಿನ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದಾಗಲೇ ರೈತರು ಫೋನ್ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಉತ್ತಮ. ನೆನಪಿರಲಿ, ಫೋನ್-ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾತ್ರ !

-“ಜವಾರಿ ಬಸಣ್ಣ” - 9845708013 (mugaliak@uasd.in)